

Bakgrund

I november gavs ett uppdrag att revidera lagd budget för 2019 för att komma i ram. Socialförvaltningen gavs ett effektiviseringskrav på 17 000 000 på tidigare lagd budget för 2019. Vid det tillfället reviderades IFOs budget om totalt 12 400 000 kr, vilket är 71% av besparingen och totalt 17% av IFOs totala budget om 73 893 000 kr. Vid uppföljning av budget i januari 2019 kom ett nytt sparbetning om ytterligare 17 000 000 kr för hela förvaltningen varför en översyn åter görs bland IFOs verksamheter. Vid denna översyn konstateras att all verksamhet är direkt lagstyrd och det ej finns utrymme för fler effektiviseringar utan att tredje person, dvs kommunens medborgare kan komma att lida alvarlig skada, samt att eventuella neddragningar omgående kommer att leda till fördyrade kostnader. Nedan redogörs över alla enheters arbetsuppgifter och arbetstygnd samt konsekvenser av eventuella neddragningar.

Ansvar 6320 Myndighetsutövning barn och familj.

Socialsekreterare, familjerättssekreterare samt familjehemssekreterare som utreder och fattar beslut enligt SoL och LVU. Verksamheten bedriver inget som inte regleras i lag. Har under 2018 hanterat en volymökning i antalet familjer med komplex problematik där antalet barn är fler än två som till stor del bidragit till underskottet för 2018. Socialsekreterarna använder Familjeresurscenter för att verkställa den största delen av de beslut som fattas. Volymökningen i beslut som verkställs hos Familjeresurscenter har är 70 % under 2018 jämfört med 2017.

Budget 2019: 30 873 tkr

Budget 2018: 32 021 tkr

Utfall 2018: 37 446 tkr

Åtgärder vidtagna för att komma i ram december 2018

Institutionsvård: Antalet årsplaceringar HVB sänks till 5.5 istället för 10. Besparing: 3 000 000

Statens institutionsstyrelse: Sänks från 2000 000 kr till 700 000 kr. Besparing 1 300 000 kr

Möjlighet till ytterligare besparingar alternativt effektiviseringar

Utöver placeringskostnader är den stora posten i budgeten 2019 personal. Totalt 13 tjänster budgeteras vilket är detsamma som två tidigare år. Antalet ärenden per socialsekreterare ligger på den övre gränsen till vad som är hanterbart ur arbetsmiljö och rättssäkerhet. En sänkning i antalet socialsekreterare skulle innebära att utredningstiderna enligt Socialtjänstlagen 11 kap 2 § ej skulle hållas inom fyra

månader. Även uppföljning av pågående ärenden måste åsidosättas för att kunna hantera akuta situationer. Detta innebär att vi riskerar utsätta barn och unga för livsfara samt brister i att tillgodose kommunens medborgare en rättssäkerhet vi är skyldiga att hålla i myndighetsutövning. Akuta placeringar kan komma att öka, en årsplacering SIS kostar från 2000 tkr. Även antalet placeringar på frivillig väg kan komma att öka, kostnad för en sådan är från 550 tkr per år. Vidare kommer viten att utdömas från IVO för bruten utredningstid samt ej verkställda ärenden. Antalet vårdskador kommer att kunna öka.

Ansvar 6330 Myndighetsutövning Vuxenstöd

Socialsekreterare som utreder och fattar beslut enligt SoL, LVU och LVM. Budget och skuldrådgivare samt dödsbohandläggare arbetar enligt SoL. Verksamheten bedriver inget som inte regleras i lag. Har under 2018 hanterat en volymökning i antalet inkomna anmälningar och ansökningar om 16% jämfört mot 2017 samt tagit över utrednings och uppföljningsansvaret för socialpsykiatri från stöd vård och omsorg, cirka 80 ärenden. Ingen utökning har skett i personal, saknar stödfunktioner som finns på övriga i IFOs myndighetsutövning i form av specialistsocionomer. Handlägger våld i nära relation, ett område som under 2018 ökade med 300% i antal placeringar i skyddat boende. Även antalet ärenden enligt LVU och LVM har ökat vilket är den dyraste målgruppen att placera. Närmsta samarbetspartner är Individstöd där socialpsykiatri verkställs i hemmet hos klienten.

Budget 2019: 10 438 tkr

Budget 2018: 8 009 tkr

Utfall 2018: 12 175 tkr

Åtgärder vidtagna för att komma i ram december 2018

Vård vuxna missbruksproblem. Sänker från 8 till 6 årsplaceringar institution vilket ger en sänkning om 1150000 kr

Placering våld i nära relationer: Sänker budgeten från 4 till 2 årsplaceringar. Vilket ger en sänkning om 855 000 kr.

Möjlighet till ytterligare besparingar alternativt effektiviseringar

Utöver placeringskostnader är den stora posten i budgeten 2019 personal. Totalt 10 tjänster budgeteras utöver enhetschef vilket är detsamma som två tidigare år. Antalet ärenden per socialsekreterare ligger på den övre gränsen till vad som är hanterbart ur arbetsmiljö och rättssäkerhet, utifrån den nya målgruppen socialpsykiatri och högt inflöde. En sänkning i antalet socialsekreterare skulle innebära att utredningstiderna kommer bli längre, rekommendationen om fyra månader kommer ej hållas. En

ambitionssänkning i utredningsarbetet kommer innebära flera akuta placeringar enligt tvångslagstiftning. En årsplacering på SiS kostar från 1 500 tkr till 2 500 tkr beroende på problematik. Även uppföljning av pågående ärenden måste åsidosättas för att kunna hantera akuta situationer. En ambitionssänkning i utredningsarbetet kommer utsätta medborgarna för livsfara samt brister i att tillgodose en rättssäkerhet vi är skyldiga att hålla i myndighetsutövning. Vidare kommer viten att utdömas från IVO för lång utredningstid samt ej verkställda ärenden och antalet vårdskador kan komma att öka.

Ansvar 6340 Ensamkommande flyktingbarn

Eget ansvar men en del av verksamheten 6320 myndighetsutövning barn och familj. Finansieras av statsbidrag och beräknas göra en vinst om redan lagd effektivisering på 2 400 000 kr. Har två budgeterade socialsekreterare som tillsammans hanterar det totala antalet ärenden.

Åtgärder vidtagna för att komma i ram december 2018

Avveckling stödboende: Besparing 2 400 000 kr.

Möjlighet till ytterligare besparingar alternativt effektiviseringar

De två handläggare som ansvarar för området är organiserade under 6320 och har utöver sina EKB-ärenden andra ärenden från barn och familj enligt planen vid omorganisationen 2017. Således är de redan en del av effektiviseringen och avvecklingen av EKB som pågått sedan avvecklingen av HVB-hemmen genomfördes 2017. Vid en eventuell avflytt av ungdomar till andra kommuner kan lokalkostnaden komma att minska, dock inte troligt under 2019.

Ansvar 6350 Mottagning och stöd

Socialsekreterare som arbetar i mottagningsgruppen där alla aktualiseringar hanteras och förhandsbedöms. Arbetar enligt SoL, LVU och LVM. Hanterar alla akuta situationer när ett ärende ej är aktuellt på någon av de andra enheterna på IFO. Antalet aktualiseringar ökade med 10 % under år 2018 mot år 2017. Vid mottagningsgruppen utreds även alla faderskap. Inom familjeresurscenter jobbar kommunens alla familjebehandlare samt en fältassistent och drogterapeut. Det är IFO egna stödfunktioner och arbetar på uppdrag från socialsekreterarna på barn och familj samt vuxenstöd. FRC tillhandahåller även upp till fem samtal på service till familjer. Detta görs utan att ett biståndsbeslut behövs vilket i hög grad avlastar myndighetssidan. Andra insatser som bedrivs i preventivt syfte är barngrupper, föräldragrupper och informationsbesök i skolor. Antal familjer som är aktuella på råd och stöd är cirka 15 familjer i veckan. Antalet biståndsbeslut till familjebehandling

har stadigt ökat sedan 2015. 2017 hanterades 80 ärenden på bistånd, 2018 blev siffran 136.

Budget 2019: 7 459 tkr

Budget 2018: 8 098 tkr

Utfall 2018: 8 094 tkr

Åtgärder vidtagna för att komma i ram december 2018

Enhetschef: Tjänstgöringsgrad sänks till 60%, besparing av 40 % årsarbetstid.

Besparing 295 000 kr

Drogterapeut: Vakanssätts 1 januari till 30 juni. Besparing 287 500 kr.

Förstärkt utredning hemmaplan: Bedriva utredningsarbete på hemmaplan och ej använda externa utrednings-hvb. Besparing 900 000 kr

Möjlighet till ytterligare besparingar alternativt effektiviseringar

FRC är den enda insatsen som socialsekreterarna på barn och familj har att använda sig av idag. Att genomföra en besparing där innebär en ambitionssänkning i allt preventivt arbete som genomförs och endast verkställa de beslut som kommer på bistånd enligt SoL. Att avveckla det preventiva arbetet beräknas kunna spara en årsarbetstid om 75%. Konsekvensen av att inte jobba preventivt blir ett ökat inflöde på myndighetsutövningen och i slutändan fler ärenden på bistånd till FRC. En kortsiktig lösning är att avveckla hela verksamheten och utöka personalen på myndighetsutövningen för att genomföra uppdraget familjebehandling som är lagstyrt. Detta blir en kvalitetssänkning samt att det inte möjliggör möjligheten att bedriva förstärkt utredning på hemmaplan och att den eventuella besparingen därmed uteblir.

Socialsekreterarna på mottagningsgruppen vittnar om ett ökat inflöde och hög arbetsbelastning varför en besparing där ses som omöjlig. Det skulle riskera rättssäkerheten i handläggning samt ohållbar arbetsmiljö för socialsekreterarna.

Ansvar 6360 Ekonomiskt bistånd:

I arbetet med ekonomiskt bistånd är socialtjänstens huvuduppgift att hjälpa personer så att de kan klara sin försörjning på egen hand. Den andra uppgiften är att ge ekonomiskt bistånd till dess att målet är uppnått. Arbetet med ekonomiskt bistånd är lagstyrt och regleras i Socialtjänstlagen:

4 kap. Rätten till bistånd

1 § Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd enligt första stycket om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. Om det finns godtagbara skäl har den enskilde rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande.

Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Lag (2016:654)

Behovet av försörjningsstöd är väldigt beroende av omvärlden. Det påverkas bland annat av läget på arbetsmarknaden, den arbetsmarknadspolitiska och integrationspolitiken, förändringar hos andra välfärdssystem. Under hösten 2017 gjorde förändrade regler runt sjukpenning att ett stort antal individer i Timrå blev utförsäkrade och försörjningsstödet höjdes kraftigt.

Inflödet och det direkta behovet av försörjningsstöd kan inte påverkas, däremot hur man arbetar med försörjningsstödet påverkar hur långvarigt behovet blir och i längden storleken på utbetalningarna. I dag arbetar 10 årsarbetare med att handlägga försörjningsstöd, de har mellan 48 – 50 hushåll per handläggare. Alla hushåll ska ha en handlingsplan mot egen försörjning som uppdateras varje månad, och beslut om försörjningsstöd tas månadsvis, oftare vid oförutsedda händelser.

Total budget 2019: 21 227 tkr tkr

Budget 2018: Låg ej som eget ansvarsområde, biståndet låg på 16 000 tkr, resultat 21 500 tkr

Åtgärder vidtagna för att komma i ram december 2018

Lägger budget enligt föregående år. Sänker två miljoner till 16 000 tkr. Besparing 2 000 tkr.

Möjlighet till ytterligare besparingar alternativt effektiviseringar

Försörjningsstöd har effektiviserat sitt arbetssätt genom att erbjuda e-ansökan av försörjningsstöd. Arbetet har också förändrats sedan arbetsmarknadstorget startade 1 januari 2018, och fler försörjningsstödstagare har erbjudits en aktiv planering mot arbete och studier.

Förutom försörjningsstödet som utbetalas är personalkostnaden den stora kostnaden. Ärendebelastningen är i dag lagom, en minskad personalstyrka skulle leda till en högre ärendebelastning och mindre till motiverande klientarbete, vilket skulle öka risken för mer långvarigt biståndsbehov.

Ansvar 6421 Socialpsykiatri

Socialpsykiatrins verksamheter arbetar med sysselsättning och rehabilitering till vuxna personer (18-67år) med psykiska funktionsnedsättningar och/eller missbruksproblematik.

Socialpsykiatrin är en lagstyrd verksamhet, som regleras i socialtjänstlagen. Hur verksamheten formas är upp till kommunerna.

Enlig 5 kap 7§, socialtjänstlagen ska socialnämnden verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra.

Socialnämnden skall medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd.

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter som avses i första stycket behöver ett sådant boende.

Total budget 2019: 10 332 tkr

Budget 2018: 10 453 tkr

Utfall 2018: 10 288 tkr

Individstöd

Det finns två delar i socialpsykiatrin, den ena är individstöd, som arbetar med individers identitetsstärkande och praktiska förmåga så att de hanterar situationer i och utanför bostaden. Det arbetar i dag fem årsarbetare med individstöd, och i dag är det cirka 50 brukare som nyttjar individstödet. Stödet är individuellt och utformat efter individens unika behov och förutsättningar, individerna har därför också olika omfattning på sitt individstöd. Individstöd möjliggör för individer att klara av att bo i eget boende och leva ett självständigare liv. Relationen mellan individstödjare och brukare är viktig då man som individstödjare finns som ett stöd i alla delar i personens liv. Kontinuitet hos personalen är viktig, det kan vara svårt att ta in vikarier då brukarna kan ha svårt för att släppa in nya personer i sitt liv, och kan till och med tacka nej till stöd då ordinarie personal inte är tillgänglig, vilket kan försämra deras mående och vardag, vilket lett till att budgeten för vikarier helt tagits bort.

Daglig sysselsättning

Verksamheterna vänder sig till personer med psykisk ohälsa och här finns möjlighet till gemenskap, arbete och sysselsättning.

Sysselsättningen i socialpsykiatrin är rehabiliteringsinriktad och arbetar med planerade aktiviteter utifrån deltagarnas förmåga och önskemål.

Målet med daglig sysselsättning kan vara allt från att bryta isolering till att personer ska kunna gå vidare ut ur verksamheten med ett stärkt självförtroende och ökad social kompetens

Förutom att skapa en meningsfull sysselsättning jobbar man med att skapa förutsättningar för att individerna ska gå vidare till studier och arbete. I dag har 21 personer beslut om sysselsättning.

Åtgärder vidtagna för att komma i ram december 2018

Budget kontaktpersoner: Arvode och omkostnader sänks med totalt 30 000 kr

Timvikarier: Behovet finns ej längre, posten tas bort och ger en besparing om 40 000 kr

Möjlighet till ytterligare besparingar alternativt effektiviseringar

Den stora kostnaden i individsstöds budget är personal. I dag är det fem årsarbetare anställda på cirka 50 brukare i ordinärt boende. Timrå har inga egna gruppboenden eller andra boendeformer för målgruppen. Om personalgruppen skulle minska skulle det leda till att en del av de brukare som har individstöd i dag inte skulle klara av vardagen i ett eget boende, och det skulle leda till fler externa placeringar i vissa ärenden och behov av hemtjänst och andra insatser i andra ärenden. I dag har socialpsykiatrin fyra brukare som bor i extern regi, på grund av att deras psykiska ohälsa är så omfattande så deras behov kan inte tillgodoses i ordinärt boende. Kostnaderna för extern placering är i dag 2300 – 3500 kr/dygn, det ger årskostnad på från 790 000 kr – 1 260 000 kr. En extra placering är i snitt lika mycket som kostnaden för cirka 1,5 personal och att minska personalgruppen skulle mycket troligt leda till en fördyring i stället för en besparing.